

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 9. julija 2020

Po mnenju revizorjev so ukrepi EU majhen učinek na ustavitev upadanja števila in raznovrstnosti divjih opraševalcev

Po navedbah v novem poročilu Evropskega računskega sodišča (Sodišče) se z ukrepi EU ni zagotovila zaščita divjih opraševalcev. Strategija za biotsko raznovrstnost do leta 2020 je bila pri preprečevanju upadanja njihovega števila in raznovrstnosti pretežno neuspešna. Poleg tega v ključne politike EU, med drugim v skupno kmetijsko politiko, niso vključene posebne zahteve za zaščito divjih opraševalcev, zakonodaja EU v zvezi s pesticidi pa je po besedah revizorjev glavni razlog za njihovo izgubo.

Opraševalci, kot so čebele, ose, trepetavke, metulji, večče in hrošči, pomembno prispevajo k povečanju količine in kakovosti naše hrane. Vendar sta v zadnjih desetletjih abundanca in raznovrstnost divjih opraševalcev upadla, predvsem zaradi intenzivnega kmetijstva in uporabe pesticidov. Evropska komisija se je na to odzvala z vzpostavitvijo okvira ukrepov, ki temelji pretežno na pobudi Komisije za opraševalce iz leta 2018 in njeni strategiji za biotsko raznovrstnost do leta 2020. Uvedla je tudi ukrepe, ki bi v okviru sedanjih politik in zakonodaje EU lahko vplivali na divje opraševalce. Revizorji so ocenili, kako uspešni so bili ti ukrepi.

„Opraševalci imajo bistveno vlogo pri razmnoževanju rastlin in funkcijah ekosistemov, zato bi morali upad njihovega števila in raznovrstnosti obravnavati kot veliko grožnjo za naše okolje, kmetijstvo in preskrbo s kakovostno hrano,“ je izjavil Samo Jereb, član Evropskega računskega sodišča, pristojen za poročilo. „Žal so bile doslej sprejete pobude EU za zaščito divjih opraševalcev prešibke, da bi lahko bile uspešne.“

Revizorji so ugotovili, da namenski okvir EU dejansko ne pomaga ščititi divjih opraševalcev. Čeprav v strategiji za biotsko raznovrstnost do leta 2020 ni bilo nobenega ukrepa, namenjenega

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

posebej obrnitvi trenda upada števila in raznovrstnosti divjih opraevalcev, pa so lahko zanje posredno koristni štirje od njenih ciljev. Kljub temu je Komisija v svojem vmesnem pregledu ugotovila, da je bil napredek pri treh od teh ciljev nezadosten ali pa ga sploh ni bilo. V pregledu je bilo opraevanje tudi posebej opredeljeno kot najbolj poslabšan element ekosistemov v EU. Poleg tega po mnenju revizorjev pobuda o opraevalcih ni privedla do pomembnih sprememb ključnih politik.

Revizorji so ugotovili tudi, da v druge politike EU za spodbujanje biotske raznovrstnosti niso vključene posebne zahteve za zaščito divjih opraevalcev. Komisija ni izkoristila možnosti, ki so na voljo v zvezi z ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti, predvidenimi v drugih programih, na primer v direktivi o habitatih, omrežju Natura 2000 in programu LIFE. Kar zadeva SKP, revizorji menijo, da je del problema, ne pa rešitve. Zahteve v zvezi z ozelenitvijo in navzkrižno skladnostjo v okviru SKP niso uspešno pripomogle k ustavitvi upada biotske raznovrstnosti na kmetijskih zemljiščih, kot so ugotovili revizorji EU v nedavnem [poročilu](#).

Revizorji so poudarili tudi, da s sedanjo zakonodajo EU o pesticidih ni bilo mogoče zagotoviti ustreznih ukrepov za zaščito divjih opraevalcev. V veljavno zakonodajo so vključeni zaščitni ukrepi za medonosne čebele, vendar ocene tveganja še vedno temeljijo na smernicah, ki so zastarele in slabo usklajene s pravnimi zahtevami in najnovejšimi znanstvenimi dognanji. Revizorji v zvezi s tem opozarjajo, da je okvir EU omogočil državam članicam nadaljnjo uporabo tistih pesticidov, ki naj bi bili krivi za množične izgube medonosnih čebel. Na primer, med letoma 2013 in 2019 je bilo dodeljenih 206 nujnih registracij za tri neonikotinoide (imidakloprid, tiametoksam in klotianidin), čeprav je bila njihova uporaba omejena od leta 2013, na prostem pa strogo prepovedana od leta 2018. V drugem, letos objavljenem [poročilu](#) so revizorji EU ugotovili, da bi prakse integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi lahko pripomogle k zmanjšanju uporabe neonikotinoidov, vendar je bil dosedanji napredek EU pri uveljavljanju njihove uporabe majhen.

Ker bo imel evropski zeleni dogovor v prihodnjih desetletjih prednostno mesto na dnevnem redu EU, revizorji Evropski komisiji priporočajo, naj:

- oceni potrebo po posebnih ukrepih za divje opraevalce v okviru ukrepov in podukrepov za spremljanje strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, načrtovanih za leto 2021,
- bolje vključi dejavnosti za zaščito divjih opraevalcev v instrumente politik EU, s katerimi se obravnavata ohranjanje biotske raznovrstnosti in kmetijstvo, ter
- izboljša zaščito divjih opraevalcev v postopku ocene tveganja za pesticide.

Pojasnila za urednike

Posebno poročilo št. 15/2020 Zaščita divjih opraevalcev v EU: pobude Komisije niso bile uspešne – je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.

Ta revizija dopolnjuje nedavno objavljena posebna poročila Evropskega računskega sodišča o [biotski raznovrstnosti na kmetijskih zemljiščih](#), [rabi pesticidov](#) in [omrežju Natura 2000](#).

Evropsko računsko sodišče svoja posebna poročila predstavlja Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter drugim zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe. Velika večina priporočil Sodišča se izvede.

Informacije o ukrepih, ki jih je Sodišče sprejelo zaradi pandemije COVID-19, so na voljo [tukaj](#).

Kontaktna oseba za medije za to poročilo

Vincent Bourgeais – E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502